

Zeuxine Lindley 1826

Trên thế giới có 70 giống, Việt Nam có 10.

1 *Zeuxine affinis* (Lindl.) Benth. ex Hook.f. 1890

Đồng danh: *Adenostylis arisanensis* (Hayata) Hayata 1915; **Monochilus affinis* Lindl. 1840; *Zeuxine arisanensis* Hayata 1914; *Zeuxine aurantiaca* Schltr. 1924; *Zeuxine sutepensis* Rolfe ex Downie 1925.

Tên Việt: Thơ sinh lá Nhỏ (PHH), Ti trụ lá rằm (TH).

Mô Tả: Địa lan, cao 20-30 cm. Lá 4-6 chiếc. Chùm hoa ở ngọn cao 5-20 phân, hoa 4-15 chiếc, to khoảng 1 cm, nở vào mùa Xuân.

Nơi mọc: Ngọc Lĩnh, Huế.

Ảnh: Jan Ponert

Ảnh: bloggang.com

2 *Zeuxine bidupensis* Aver. 2006

Tên Việt: Thơ sinh (PHH), Tị trụ (TH).

Mô Tả: Địa lan lá mặt trên xanh đen, mặt dưới xanh thẫm hoặc hơi đỏ. Chùm hoa thẳng đứng cao 18-33 phân có nhiều nhánh. Hoa to 1 phân nở vào mùa Thu.

Nơi mọc: Do T.T.T. Trang, T.V. Thao, N.T. Vinh, tìm thấy tại núi Bì Đúp, Lạc Dương ngày 19-10-2005.

Gần giống với *Zeuxine goodyeroids*.

3 *Zeuxine flava* (Wall. ex Lindl.) Trimen 1885

Đồng danh: *Haplochilus flavus* (Wall. ex Lindl.) D.Dietr. 1852; *Hetaeria flava* Lindl. ex Wall. 1832; **Monochilus flavus* Wall. ex Lindl. 1840.

Tên Việt:

Mô Tả: Địa lan nhỏ, lá 3-4 chiếc. Chùm hoa ở ngọn cao 25 phân, hoa 10-17 chiếc có lông tơ, to 2-3 ly, nở vào mùa Xuân.

Nơi mọc: Ninh Hải, Ninh Thuận.

Ảnh: naturelib.net

Ảnh: Tripetch. P

4 *Zeuxine goodyeroides* Lindl. 1840

Đồng danh: *Monochilus galeatus* Lindl. 1857; *Monochilus goodyeroides* (Lindl.) Lindl. 1857.

Tên Việt: Ti trụ.

Mô Tả: Địa lan nhỏ, lá 3-4 chiếc. Chùm hoa cao 15-20 phân, hoa 5-15 chiếc, to 5 ly, nở vào mùa Hạ-Thu.

Nơi mọc:

Ảnh: article.sapub.org

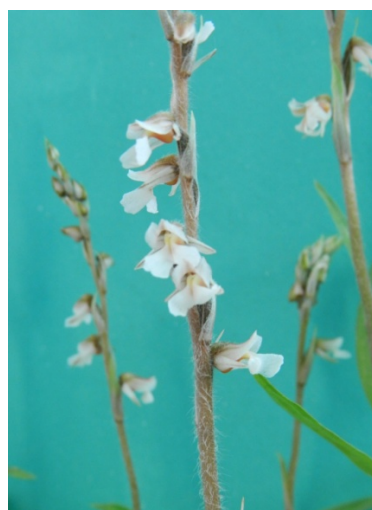

Hình vẽ: orchid.unibas.ch

5 *Zeuxine gracilis* Blume 1858

Ảnh: orchid.unibas.ch

Ảnh: Nguyễn văn Cảnh

Ảnh: Nguyễn văn Cảnh

Ảnh: Nguyễn văn Cảnh

Tên Việt: Ti trụ.

Mô tả: Địa lan, cao 25-30 phân, lá từ 4-8 chiếc màu xanh bóng nhưng bạc màu khi ra hoa. Dò hoa cao 10- 25 phân có từ 5-50 hoa ở phía gần ngọn, to khoảng 3 ly không mở rộng, nở vào mùa Xuân.

Nơi mọc: Đắc Lắc, Nguyễn văn Cảnh tìm thấy vào tháng 1-2014.

6 *Zeuxine grandis* Seidenf. 1978

Ảnh: Nguyễn vũ Khôi

Ảnh: Nguyễn vũ Khôi

Tên Việt: Thơ sinh to (Lan hoang dã Phú Quốc).

Mô Tả: Địa lan hay thạch lan cao 30-45 phân, lá 2-6 chiếc. Chùm hoa cao 6 phân, hoa 3-15 chiếc có lông măng, to 1.25 phân nở vào cuối Đông, đầu Xuân.

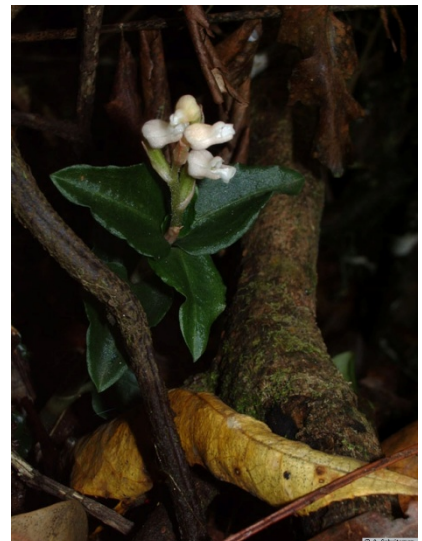
Nơi mọc: Quảng Trị, Đắc Lắc, Phú Quốc.

Zeuxine langbianensis N.T.Tich (2001).

Nguyễn thiện Tich tìm thấy tại núi Lang Bian, Đà Lạt tháng 7-1994.

Nhưng cây lan này thực ra là cây *Myrmechis pumila*.

This taxon is a synonym of [Myrmechis pumila \(Hook.f.\) Tang & F.T.Wang](#) According to The Catalogue of Life, 3rd January 2011.

7 *Zeuxine membranacea* Lindl.1840

Đồng danh: *Z. godefroyi* Reichenb.f., 1878, *Z. evrardii* Gagnep., 1931, *Z. debrajiana*, 1996.

Tên Việt:

Mô Tả: Địa lan cao 20-35 phân, 15-7 chiếc. Chùm hoa cao 5-11 phân, hoa mọc dày to 5-7 ly nở vào mùa Đông.

Nơi mọc: Cam Ly, Đà Lạt.

Hình vẽ: Orchid Species

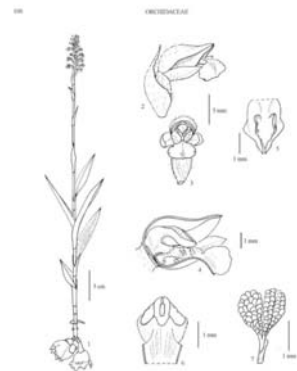

Figure 101. 1-5. *Zeuxine membranacea* Lindl. 1840: 1. Whole plant; 2. Labellum; 3. Column and ovary; 4. Detail of ovary; 5. Detail of ovary and style.

8 *Zeuxine nervosa* (Wall. ex Lindl.) Benth. ex Trimen 1885

Đồng danh: *Heterozeuxine nervosa* (Wall. ex Lindl.) T.Hashim. 1986; *Zeuxine cognata* Ohwi & T.Koyama 1957; *Zeuxine fluvida* Fukuy 1933; *Zeuxine hengchuanense* S.S.Ying 1977; *Zeuxine somai* Tuyama 1936; *Zeuxine vittata* Rolfe ex Downie 1925; *Zeuxine zamboangensis* (Ames) Ames 1938.

Ảnh: Orchid species

Ảnh: Nguyễn vũ Khôi

Ảnh: Nguyễn vũ Khôi

Tên Việt: Thơ sinh gân (PHH), Ti trụ gân (TH).

Mô Tả: Địa lan cao 2-35 phân, lá 3-6 chiếc. Chùm hoa cao 20-28 phân, hoa 5-10 chiếc, to 1.25 phân, thơm, nở vào mùa Xuân.

Nơi mọc: Lào Cai, Hà Giang, Tuyên Quang, Sơn La, Hòa Bình, Ninh Bình, Quảng Bình.

9 *Zeuxine parvifolia* (Ridl.) Seidenf. 1978

Đồng danh: *Zeuxine boninensis* Tuyama 1935; *Zeuxine leucochila* Schltr. 1906; *Zeuxine sakagutii* Tuyama 1936; *Zeuxine tenuifolia* Tuyama 1936; *Zeuxine tonkinensis* Gagnep. 1931.

Ảnh: Phan kế Lộc

Ảnh: Phan kế Lộc

Tên Việt: Thơ sinh lá nhỏ (PHH), Ti trụ lá nhỏ (TH).

Mô Tả: Địa lan cao 30 phân, lá 3-6 chiếc, chùm hoa cao 15-25 phân, hoa 3-10 chiếc, to 2.5 ly, nở vào mùa Đông cho tới mùa Hạ.

Nơi mọc: Lao Cai, Sơn La, Tam Đảo, Hòa Bình.

10 *Zeuxine strateumatica* (L.) Schltr. 1911

Đồng danh: *Zeuxine evrardii* Gagnep. 1931; *Zeuxine rupicola* Fuk. 1935; *Zeuxine strateumatica* f. *rupicola* (Fukuy.) T.Hashim. 1986; *Zeuxine strateumatica* var. *laxiflora* I.Barua 2001; *Zeuxine strateumatica* var. *rupicola* (Fukuy.) S.S.Ying 1977; *Zeuxine stenochila* Schltr. 1925; *Zeuxine waryana* Schltr. 1911.

Ảnh: infojardin.com

Ảnh: flowersofindia.in

Tên Việt:

Mô tả: Địa lan nhỏ, chùm hoa mọc ở ngọn cao 5 phân, hoa mọc sát nhau, to 1.5 phân, nở vào mùa Đông-Xuân

Nơi mọc: Cao Bằng, Lạng sơn, Ninh Bình, Thừa Thiên, Lâm Đồng.